

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Vaizdo konferencijos>Įrodymų rinkimas rengiant vaizdo konferencijas
Įrodymų rinkimas rengiant vaizdo konferencijas

Čekija

1 Ar įrodymus galima rinkti rengiant vaizdo konferencijas – dalyvaujant prašančiosios valstybės narės teismui arba tos valstybės narės teismui rinkti juos tiesiogiai? Jei taip, kokios atitinkamos nacionalinės procedūros ar kokie įstatymai šiuo atveju taikytini?

2017 m. rugsėjo mėn. įsigaliojus Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso (ček. *občanský soudní řád*) daliniams pakeitimams, vaizdo konferencijų įrangos naudojimas civilinėse bylose tiesiogiai reglamentuojamas šiuo įstatymu. Civilinio proceso kodekso 102a straipsnyje aiškiai nustatyta, kad teismas gali atlikti užduotis naudodamas vaizdo konferencijų įrangą šalies prašymu arba kai tai laikoma naudinga. Vaizdo konferencijos gali būti naudojamos visų pirma tam, kad būtų sudarytos sąlygos posėdyje dalyvauti šaliai ar vertėjui žodžiu arba apklausti liudytoją, ekspertą arba šalį.

Šis klausimas išsamiau reglamentuojamas Teisingumo ministerijos nurodymo Nr. 505/2001 dėl apylinkių, regionų ir aukštųjų teismų vidaus ir raštinės taisyklių 10a straipsnyje.

2 Ar yra kokių nors apribojimų dėl asmenų, kuriuos galima apklausti vaizdo konferencijos būdu, pavyzdžiui, ar taip apklausiami tik liudytojai, ar gali būti apklausiami ir kiti asmenys, pavyzdžiui, ekspertai ar šalys?

Įstatyme aiškiai numatyta liudytojų, ekspertų ir šalių apklausa. Tačiau asmenų kategorijos jokiū būdu nėra iš anksto ribojamos; dalyvauti posėdyje per vaizdo konferenciją gali būti kviečiami kiti asmenys, pavyzdžiui, vertėjai žodžiu. Vaizdo konferencijos rengiamos tik tada, kai tai naudinga arba kai to paprašo viena iš šalių.

3 Kokie apribojimai, jei tokių yra, taikomi dėl įrodymų, kuriuos galima rinkti rengiant vaizdo konferenciją, pobūdžio?

Įstatyme bendrųjų apribojimų nėra. Tačiau apribojimų gali atsirasti dėl konkrečių bylos aplinkybių (techninių galimybių ir pan.).

4 Ar yra kokių nors apribojimų dėl to, kur asmuo turėtų būti apklausiamas vaizdo konferencijos būdu, t. y. ar tai turi vykti teisme?

Jeigu pirmininkaujantis teisėjas (vienas posėdžiaujantis teisėjas) užduotis atlieka per vaizdo konferenciją, šaukime taip pat turi būti nurodyta vaizdo konferencijos vieta ir laikas. Todėl šiai užduočiai atlikti nedraudžiama naudoti bet kokių tinkamų patalpų, pavyzdžiui, vietų, kuriose yra ekspertai arba liudytojai (pvz., ligoninių, laboratorijų).

Tačiau svarbu, kad teismo darbuotojai, kuriems pirmininkaujantis teisėjas (vienas posėdžiaujantis teisėjas) paveda tokias užduotis, patikrintų asmens, su kuriuo susijusios užduotys, tapatybę. Numatyta, kad asmuo paprastai apklausiamas teisme, kalėjime arba sveikatos priežiūros įstaigoje.

5 Ar leidžiama įrašyti apklausas per vaizdo konferenciją, ir, jei taip, ar yra atitinkama įranga?

Įstatyme nustatyta, kad, kai užduotis atliekama naudojant vaizdo konferenciją, turi būti daromas garso ir vaizdo įrašas. Jei ne tik daromas įrašas, bet ir rengiama ataskaita, asmuo, su kuriuo susijusi užduotis, pasirašyti ataskaitos neprivalo.

6 Kokia kalba turi vykti apklausa: a) kai prašymai teikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius?

Jeigu liudytojas nemoka kalbos, kuria vyksta procesas, jis turi teisę naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis pagal Konstitucinio įstatymo Nr. 2/1993 37 straipsnio 4 dalį, Pagrindinių teisių ir laisvių chartiją (ček. *Listina základních práv a svobod*). Pagal Civilinio proceso kodekso 18 straipsnio 2 dalį teismas privalo paskirti vertėją žodžiu bet kuriai šaliai, kurios pirmoji kalba nėra čekų, kai to prireikia nagrinėjant bylą.

7 Jei reikalingi vertėjai žodžiu, kas atsakingas už jų parūpinimą ir kur jie turėtų būti: a) kai prašymai teikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius?

Pagal Civilinio proceso kodekso 18 straipsnio 1 ir 2 dalis teismas privalo suteikti šalims vienodas galimybes naudotis savo teisėmis ir bet kuriai šaliai, kurios pirmoji kalba nėra čekų, turi paskirti vertėją žodžiu, kai to prireikia nagrinėjant bylą.

Vertėjas žodžiu posėdyje gali būti pakviestas dalyvauti naudojantis vaizdo konferencijų įranga. Todėl nereikalaujama, kad vertėjas žodžiu fiziškai būtų toje pačioje vietoje, kurioje yra apklausiamas asmuo.

8 Kokia procedūra taikoma apklausos tvarkai ir apklausiamo asmens informavimui apie laiką ir vietą a) kai prašymai pateikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius? Kiek laiko abiem atvejais reikėtų skirti nustatant apklausos datą, kad asmeniui būtų pranešta prieš pakankamai laiko?

Teismas privalo pakviesti asmenį pagal Civilinio proceso kodekso 51 straipsnį. Išskyrus atvejus, kai pagal šį įstatymą ar specialiuosius teisės aktus, susijusius su šaukimu, reikalaujama daugiau duomenų, šaukime turi būti nurodyta ši informacija: bylos, į kurią asmuo kviečiamas, pavadinimas, teismo proceso tikslas, vieta ir pradžios laikas, teismo šaukimo priežastis, į teismo procesą kviečiamo asmens vaidmuo, jo prievolės ir prireikus – tikėtina bylos nagrinėjimo trukmė. Kai per posėdį naudojama vaizdo konferencijų įranga, šaukiamam asmeniui pranešama, kada ir kur jis turėtų atvykti.

Šaukimas gali būti įteikiamas popieriuje arba elektroninėmis priemonėmis ir skubiais atvejais telefonu arba faksu.

Jeigu liudytojas arba ekspertas turi būti apklausiamas per vaizdo konferenciją ir apklausiamas asmuo turi atvykti į kito teismo jurisdikcijai priklausančią apylinkę, už šaukimą yra atsakingas tas teismas; prašantysis teismas kreipiasi į kitą teismą su prašymu atlikti šią užduotį. Pagal Civilinio proceso kodekso 115 straipsnio 2 dalį teismo šaukimas šalims turi būti įteikiamas taip, kad joms būtų suteikta pakankamai laiko pasiruošti; paprastai tai yra bent 10 dienų iki posėdžio dienos, nebent surengiamas parengiamasis posėdis.

9 Kokios išlaidos patiriamos dėl vaizdo konferencijų naudojimo ir kaip jos apmokėtinos?

Naudojantis vaizdo konferencijų įranga susidaro duomenų perdavimo išlaidų. Šias išlaidas turėtų padengti prašantysis teismas, inicijuojantis vaizdo konferenciją.

10 Kokie reikalavimai taikomi (jei taikomi) siekiant užtikrinti, kad prašančiojo teismo tiesiogiai apklausinam asmeniui būtų pranešta, kad apklausa vykdoma savanoriškai?

Pagal Civilinio proceso kodekso 126 straipsnio 1 dalį bet kuris fizinis asmuo, kuris nėra proceso šalis, gavęs šaukimą privalo atvykti į teismą ir duoti liudytojo parodymus. Liudytojas gali atsakyti duoti parodymus tik tais atvejais, kai dėl tokių parodymų kyla liudytojo arba jo artimųjų baudžiamojo persekiojimo rizika. Prieš posėdį liudytojai visada informuojami apie jų parodymų svarbą, jų teises ir pareigas, taip pat apie baudžiamąsias melagingų parodymų pasekmes.

11 Kokia tvarka tikrinama apklaustino asmens tapatybė?

Posėdžio pradžioje pagal Civilinio proceso kodekso 126 straipsnio 2 dalį teismas turi patvirtinti liudytojo tapatybę. Paprastai tai daroma pareikalaujant pateikti asmens tapatybės kortelę arba pasą.

Kai apklausa vykdoma naudojant vaizdo konferencijų įrangą, teismo darbuotojai, kuriems pirmininkaujantis teisėjas (vienas posėdžiaujantis teisėjas) paveda tokią užduotį, turi patikrinti asmens, kuris bus apklausiamas naudojant vaizdo konferencijų įrangą, tapatybę. Gavęs pirmininkaujančio teisėjo (vieno posėdžiaujančio teisėjo) sutikimą, asmuo, tikrinantis asmens tapatybę patalpose, kuriose yra apklausiamas asmuo, taip pat gali būti teismo, kalėjimo ar sulaikymo įstaigos darbuotojas, jei tam asmeniui patikėta ta užduotis.

12 Kokie reikalavimai taikomi priesaikoms ir kokią informaciją turi pateikti prašantysis teismas, jei tiesiogiai renkant įrodymus pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius reikalinga priesaika?

Remiantis Tarptautinės privatinės teisės įstatymo Nr. 91/2012 104 straipsnio 2 dalimi, kitos šalies valdžios institucijos prašymu liudytojai, ekspertai ir šalys gali būti apklausiami prisiekus. Liudytojų ir proceso šalių priesaikos tekstas: „Prisiekiu, duodamas garbės žodį, kad į visus teismo užduotus klausimus atsakysiu išsamiai ir sąžiningai ir nieko nenuslėpsiu“. Eksperto priesaikos tekstas: „Prisiekiu, duodamas garbės žodį, kad nuomonė, kurią pateiksiu, pagrįsta visomis mano žiniomis ir įsitikinimu“. Jei duodama paskesnė priesaika, jos žodžiai atitinkamai pakeičiami.

13 Kokios priemonės taikomos užtikrinant, kad vaizdo konferencijos vietoje būtų kontaktinis asmuo, su kuriuo prašantysis teismas galėtų palaikyti ryšius, ir asmuo, su kuriuo būtų galima susisiekti apklausos dieną dėl vaizdo konferencijos įrenginių eksploatavimo ir spręsti kilusias technines problemas?

Dėl konkrečių aspektų tariamasi rengiantis vaizdo konferencijai ir atsižvelgiant į prašančiojo ir prašomojo teismų poreikius.

14 Kokią papildomą informaciją turi pateikti prašantysis teismas, jei tokia yra?

Dėl konkrečių aspektų tariamasi rengiantis vaizdo konferencijai ir atsižvelgiant į prašančiojo ir prašomojo teismų poreikius.

Paskutinis naujinimas: 19/09/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismų tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.